

Bekend en bedreigd

BEDREIGINGEN EN INTIMIDATIES TEGEN POLITIEKE AMBTSDRAGERS

Begin 2023 werd bekend gemaakt dat voormalig minister Fred Grapperhaus beveiligd wordt na ernstige dreigementen vanuit de onderwereld. In september 2022 waren prinses Amalia en minister-president Mark Rutte in het vizier van kopstukken uit de georganiseerde misdaad. Ook de Belgische minister van Justitie Vincent van Quickenborne heeft ook te maken gehad met ernstige dreigingen vanuit het criminele circuit. Het bedreigen en intimideren van bekende personen komt steeds vaker voor. Voornamelijk politieke ambtsdragers zijn hier het einddoel van. De bedreigingen en intimidaties komen niet alleen voort uit de onderwereld maar ook vanuit ontevreden burgers. In deze case study duiken we dieper in op de toename van ondermijnende criminaliteit, bedreigingen en de gevolgen daarvan voor politieke ambtsdragers.

Onderwereld

Uit onderzoek van [de Politieacademie](#) blijkt dat een publiek figuur enkel het richtpunt is van een criminele actie. De bedreiging van de persoon is dus niet het einddoel. Emile Kolthoff, hoogleraar criminologie aan de Open Universiteit, zegt dat angst zaaien, een afleidingsmanoeuvre of een 'gevangenenruil' de motieven kunnen zijn achter de dreigementen van Amalia. Dit komt overeen met het beeld dat de persoon alleen het richtpunt is en niet het einddoel van het dreigement. Daarnaast is het veelal de bedoeling om de mening of beslissingen van de persoon te beïnvloeden. 58 procent van de agressie-incidenten op politieke ambtsdragers is gericht op hem of haar als vertegenwoordiger van de organisatie. Zodoende heeft een bedreiging tegen een individu vanwege zijn functie niet alleen gevolgen voor die persoon zelf maar beïnvloedt ook het gedrag van personen met vergelijkbare functies of organisaties. In het geval Van Quickenborne zijn de dreigementen niet persoonlijk, maar gericht op zijn rol als minister van justitie in het tegengaan van de internationale cocaïnesmokkel. De Haarlemse burgemeester Jos Wienen was tijdelijk ondergedoken vanwege bedreiging vanuit het criminele circuit. De harde aanpak van criminaliteit door Wienen is mogelijk de oorzaak geweest van de bedreigingen. Dit toont aan dat criminelen de persoon proberen te beïnvloeden vanwege beslissingen die zij maken of wegens hun functie.

Grote toename

Uit cijfers van [de Politie](#) blijkt dat in 2022, 1.032 meldingen zijn gemaakt van bedreiging en opruiing tegen kamerleden en bewindspersonen. Ten opzichte van 2021 waarin 588 meldingen waren gemaakt is dat bijna een verdubbeling. Die toename wordt vooral gecreëerd door maatschappelijke onrust en polarisatie. Onderwerpen als asielopvang, covid-19, stikstofbeleid en inflatie spelen een rol hierin. Burgers die het niet eens zijn met uitspraken of beslissingen van publieke personen uiten dat steeds vaker in de vorm van een bedreiging. Uit onderzoek van de [NOS](#) blijkt dat bijna een kwart van de Tweede Kamerleden zijn standpunt wel eens voor zichzelf houdt vanwege mogelijke bedreigingen of intimidaties. De bedreigingen tegen Rutte, Amalia en Van Quickenborne komen daarentegen vanuit het criminele circuit. Belangen uit de onderwereld hebben steeds vaker invloed op mensen, processen en beslissingen uit de bovenwereld. Peter R. de Vries en Derk Wiersum zijn bijvoorbeeld individuen uit de bovenwereld die slachtoffers zijn geworden van dit meedogenloze geweld uit de onderwereld. Daarom is het van belang dat dreigementen vanuit de onderwereld serieus worden genomen en er adequate maatregelen getroffen worden om dit te voorkomen.

Onderduiken

Bij van Quickenborne heeft de bedreiging geleid tot onderduiken van hem en zijn gezin. Dit had invloed op de mate waarin hij in staat was zijn taken als minister van Justitie uit te voeren. Bovendien meldt hij ook dat de bedreigingen en het onderduiken van grote invloed waren op zijn persoonlijke leven. Ook prinses Amalia kon tijdelijk niet meer in haar studentenwoning verblijven na dreigementen. Koning Willem-Alexander en koningin Máxima vertelden dat de prinses het erg zwaar heeft door deze maatregelen. Daarnaast wordt prinses Amalia zwaar beveiligd wat invloed heeft op haar privacy.

Mentale gezondheid

Naast het onderduiken en de beperkte vrijheid heeft een bedreiging ook invloed op de mentale gezondheid. Fons Jacobs heeft enkele weken in Turkije, Cyprus en België gezeten vanwege bedreigingen toen hij burgemeester was van Helmond. Verschillende wethouders drongen

erop aan dat hij liever niet terugkeerde in zijn positie wegens zijn veelvuldige afwezigheid. Voor Jacobs was dat een steek in zijn rug. Tevens heeft een bedreiging van een persoon ook invloed op zijn of haar naasten. Al met al, kunnen dreigementen veel schade opleveren en is weerbaarheid creëren van wezenlijk belang.

Ondermijning van de democratie

Naast de fysieke en mentale schade die een bedreiging kan opleveren, leidt het ook tot het ondermijnen van de democratie. Uit onderzoek van de NOS blijkt dat sommige politici zich vaker inhouden en hun mening niet hardop bekend maken na aanleiding van een bedreiging. Op deze manier kan besluitvorming op landelijk- of gemeentelijk niveau aangetast worden. Minister Dilan Yeşilgöz-Zegerius van Justitie en Veiligheid uitte dat zij bezorgd is over het feit dat publieke ambtsdragers zich vaker onveilig voelen en meer te maken hebben met bedreigingen.

Voorkomen is beter dan genezen

De les die men moet trekken uit de recente dreigementen moet zijn dat het meest ondenkbare kan gebeuren. Geweld en dreigementen vanuit het criminele circuit worden steeds heftiger en zijn niet langer meer beperkt tot de onderwereld. Dit geldt ook voor dreigementen vanuit burgers. Weerbaarheid creëren tegen bedreigingen is dus van belang. Dit kan bijvoorbeeld door niet overal op sociale media locaties te delen waar u bent of zult zijn. Bovendien is het belangrijk dat persoonlijke informatie zoals uw woonadres niet overal online zichtbaar moet zijn. Door online minder zichtbaar te zijn online wordt uw organisatie of persoon significant weerbaarder. Het op orde hebben van de fysieke veiligheid op de werkvloer en toegangsbeheer is ook van belang. Denk hierbij aan voldoende beveiligingspersoneel, toegangscontrole voor bepaalde locaties, de alarmprocedure of afspraken omtrent een bedreiging of intimidatie op de werkvloer. Op deze manier wordt het lastiger voor onbevoegde personen uw organisatie of werknemers te bedreigen, intimideren of erger.

G4S Risk Consulting

G4S Risk Consulting kan uw organisatie bijstaan, in de voorbereiding, afhandeling en nazorg van een bedreiging. Niet alleen kunnen onze consultants helpen het veiligheidsniveau van uw organisatie in kaart te brengen en advies uit te brengen om deze op het vereiste niveau te brengen, maar kunnen onze onderzoekers ook de digitale voetafdruk van u en uw organisatie en het daarmee gepaard gaande risicoprofiel inzichtelijk maken. Op basis van een fysieke analyse en online openbare bronnen onderzoek (OSINT) kunnen wij een beveiligingsadvies opstellen om u en uw personeel ook online veilig te krijgen. Tijdens een voorval kunnen onze crisismanagers uw organisatie helpen om de beste keuzes te maken en sterker uit de crisis te komen.

Heeft u te maken met bedreigingen? Of wilt u beter voorbereid zijn voor als deze gebeuren? Neem dan contact op met G4S Risk Consulting.

www.g4s.nl/riskconsulting